Рік III. Львів, 26. травня 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 22

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

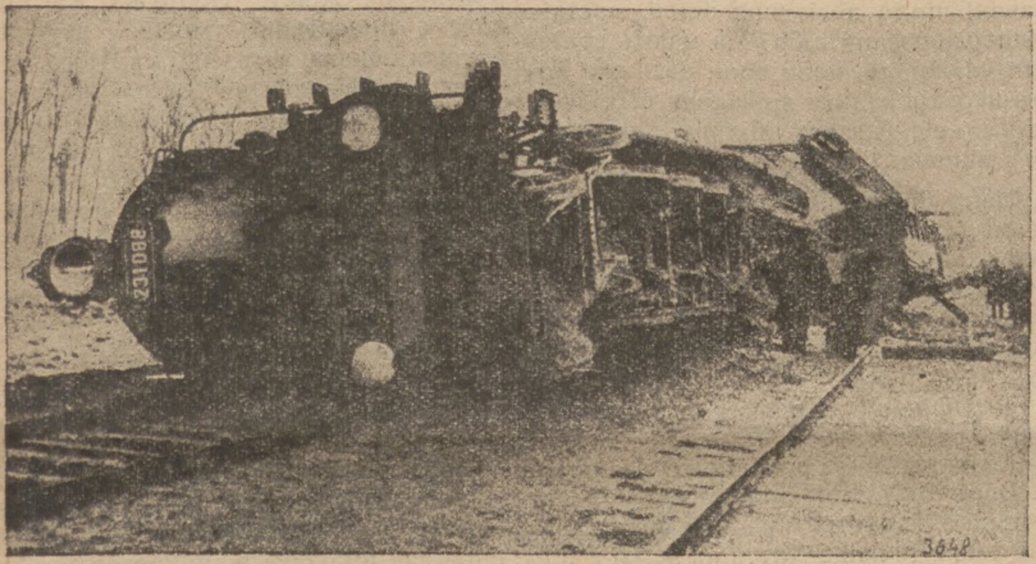
Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм. „ПРАВДА“
Львів, вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4—48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 10 зол. Півріч-но 5 зол. Чвертьрічно 2 зол. 50 сот. Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість.
Поодинокe число коштує 20 сот.

Землетрус у Вірменії

Находячуся під турецькою владою частину Арменії навістив грізний землетрус, що тревав 8 мінут і спричинив страшне спустошення. В місті Ерзерум завалилося много домів. Точнійших вісток про ту катастрофу ще нема, бо всі телеґрафічні й телефонічні лінії в Арменії наслідком землетрусу перервані.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА

В Румунії, на залізничім шляху до Букарешту вискочив зі шин особовий поїзд. Жертвою тої катастрофи впало много осіб. На знимці бачимо перевернену льокомотиву й розбиті ваґони.

Будівельна катастрофа

В Варшаві при вул. Смочій завалилася стіна одної камениці. Причиною катастрофи було те, що при будові сусідного дому підкопано фундаменти згаданої камениці. Підкопана стіна падаючи присипала румовищем двох занятих при будові робітників. На їх ратунок прибула вогнева сторожа та ратункове поготівля. Протягом 15 мінут відкопано одного робітника, ще живим. Мав він придавлену грудну клітку, вірваний палець та зломану руку. За пів години відкопано другого робітника. Обох, тяжко ранених відвезено до шпиталя. Майстра, що вів згадану будову, арештовано.

Страшний вибух динаміту

В місті Камінці під Заверцем в цементовні „Висока“ в Польщі, вибухла велика скількість динамітових набоїв. Жертвою вибуху впало двайцять осіб, які віднесли тяжкі або лекші рани. Величезні бальки, дошки та знаряддя вилетіли в воздух на 10 метрів в гору, а опісля падаючи на землю прикрили під своїм румовищем 20 осіб. І тільки завдяки швидкій допомозі инших фабричних робітників вдалося витягнути їх з під румовища та вирвати з обіймів смерти. Все-ж таки 8 осіб було тяжко ранених, яких негайно відвезли до шпиталю.

Землетрус у Чехії

В північно-західній Чехії відчуто досить сильні потрясення внутрі землі. Перелякані люде повибігали з домів та цілу ніч перевели на вулицях зі страху перед сильнішими потрясеннями. Знавці запевнюють, що це було так зване тектонічне потрясення (коли земля осідається), а не вульканічне.

Загальний зїзд Рідної Школи

Дня 20. травня с. р. почалися у Львові, в салі музичн. інст. ім. Лисенка Звичайні Загальні Збори делеґатів усіх кружків „Рідної Школи“ з цілого краю.

Загальні Збори попередила заупокійна Служба Божа за померших членів в церкві св. Успення Пр. Д. М. Участь у зборах взяло 204 делеґатів і кількадесять гостий. Збори відкрив промовою голова Рідної Школи п. Ілля Кокорудз. Зараз на вступі розгорілася дискусія над уложеним Головною Управою порядком нарад, який по страті пару годин часу, таки вдержався. Ходило о те, чи усунути з порядку дня зміну статута, чи ні. Дальше дуже много часу забрав вибір комісії матки, яке мала випрацювати лісту кандидатів на членів Головної Управи.

Щойно в полудне пос. Струтинський здав звіт із діяльности Головної Управи. Опісля вислухано рефератів про стан народних шкіл і захоронок, семінарій і ґімназій та фахових шкіл Рідної школи.

Вечером о год. 7. вибрано Головну Управу. Війшли до неї: голова: п. Ілля Кокорудз, члени: о. Мітрат Базюк (Львів), о. кан. Гриник (Перемишль), сенатор Децикевич, дир. Даниш (Станиславів), пані Федорчакова, п. Яворський Ом., сенатор Загульський, Терлецький Ом. Мартинець Теодор, Корчинський Ів., д-р Коновалець Мирон, дир. Кузьмович (Дрогобич), о. д-р Лятишевський (Станиславів), Домбровський Августин, д-р Кисілевський Кость, Струтинський Мих., учит. Похмурський, п. Селезінкова (Радехів); Заступники: д-р Залужний Осип, Ластовецький Микола, Манько Василь, о. Навроцький Василь, Пачовська Олександра, Лежогубська Ірина. Контрольна комісія: Кисілевський Маркіян, Мороз Микола, Филипович Іван, Стернюк Іван, Кубаєвич Василь; Заступники: Ґебус Методій, д-р Цимбалістий Павло. Розємний суд: о. Бучацький Олександер, д-р Ревюк Володимир, д-р Левицький Дмитро, д-р Левицький Кость, Сосновський Роман.

——x——

Неспокій у Грузії

З Тифлісу доносять, що на теріторії радянської Грузії радянські власти викрили противбольшевицькі, конспіративні орґанізації. В звязку з цим власти арештували цілий ряд осіб, головно з кругів т. зв. грузинських меншевиків.

——o——

ІВАН ГЛАДИЛОВИЧ.

Повна рівність людей

КЛИЧІ „РІВНОУПРАВНЕННЯ“ СОЦІЯЛІСТІВ І СТАНОВИЩЕ ТА НАУКА ЦЕРКВИ.*)

ЗМІСТ: Соціялістичний клич „рівноправности“ всіх людей — се демаґоґія. — Заслуги Християнства й Церкви для поневоленого людства. — Чим є і як виглядає соціялістичне „зрівнування“ людей? — Природні ріжниці поміж людьми. — Соціялістична „рівноправність“ жінки й чоловіка. — Знищені подружа! — Що з сього вийшло в большевицькім „раю“? — Станові ріжниці між людьми. — Де вихід?

Соціялісти, а за ними найріжніші їх прихвостні як радикали й сельроби, висувають у боротьбі з католицькою Церквою клич рівноправности всіх людей. Треба на сім місці відразу підчеркнути, що клич сей кидають соціялісти лиш тому, щоби зєднати любов і симпатії широких верств населення для своїх ложних наук. Соціялісти є тому демаґоґами, то значить такими людьми, котрі за всяку ціну, хочби навіть за ціну правди й справедливости, бажають приєднати собі народ. Бо справді — застановімся, — як дуже не по правді й несправедливо поступають соціялісти, коли голосять клич рівноправности й взагалі рівности всіх людей, хоч вони самі достаточно переконані, що здійснити отсей клич тут на землі більш як неможливо. Таж у неодній країні й в Европі (Франція, Совіти) й в Америці (Мексик) влада державна спочиває в руках соціялістів. Навіть і в нас на Україні довший час правили державою соціялісти. І щож? Чи здійснили вони коли небудь і чи здійснюють денебудь на світі ті „обіцянки“ зрівнати всіх людей?

Ми знаємо дуже добре з історії, що коли ходило про зрівнання всіх людей перед Богом і перед законом як однакових собі достоїнством людським — то одиноке християнство й одинока Церква причинилися до сього, що знесено невільництво, кріпацтво й упослідження одних людей другими. Церква боронила тут природнього права, що всі люде, як діти й сотворіння Божі є собі рівні. Що всі люде мають у відношенню до Бога й до Церкви ті самі основні права й обовязки. Що всі мають право бути трактованими по людяному. Що кожна людина має рівне й однакове право до конечних орудників істнування й прожиття на сій землі.

Але чи виходить з отих всіх прав, за котрі так успішно боролася Церква, те, чого домагаються й надармо намагаються здійснити соціялісти і їм подібні, що кождий чоловік має право до тих самих обставин життя? Чи є, інакшими словами говорячи, природним правом чоловіка, домагатися, щоб усі люде були зрівняні щодо посідання землі, маєтків і інших дочасних дібр? Чи мають соціялісти слушність, коли вони насилою хочуть перепровадити зрівнання всіх людських станів, багатих і бідних, працьовитих і лінивих і т. д. і т. д.?

Папа Лев XIII. каже виразно в своїм письмі (енцикліці) „про робітниче питання“, що всі ті мрії й змагання соціялістів є проти природного порядку і тому мусять остати без успіху. Бо в людській природі є дуже багато ріжнородних суперечностей: не в усіх такі самі здібности, не в усіх рівна пильність, здоровля й сили. А звідси й походить зовсім природна маєткова ріжниця поміж людьми. Впрочім уділом кождої людини тут на землі є болі, страждання й прикрости. Таке вже є те наше життя на землі й про те не можемо забувати. І коли ріжні соціялісти, радикали, сельроби й комуністи обіцюють біднякам тут на землі „рай“ без горя й печалі, життя повне щастя й безперервних радостей, то вони свідомо й несовісно обманюють народ, впроваджують людей в блуд і на будучність готовлять ще більше лихо й нещастя.

Як дуже несовісними й брехливими є „науки“ соціялістів про потребу й конечність зрівнання всіх людей, може послужити ще хочби й такий факт. Як знаємо з власного досвіду або з начитання соціялістичних брошур, то улюбленим кличем соціялістів є урівноправнення жінки й чоловіка. І знова мусимо собі пригадати, що перший Христос, а відтак його Церква, видвигнули жінку з неволі й упідлення, в якім вона находилася перед тим. В ніякій релігії, в ніякім громадянстві не добула жінка тої повноти своїх прав, що в християнстві. Але чогож домагаються соціялісти, щоби „ще більше“ урівноправнити жінку з чоловіком?

Отож вони домагаються, щоби усунути тайну супружества, яке на їх думку поневолює жінку. Подружа має бути зовсім приватною умовою, яку муж і жінка заключають собі самі без посередництва Церкви чи взагалі якоїсь вищої влади. Жінка — на думку соціялістів — повинна мати „волю“ обдаровувати своєю любовю кожного чоловіка, якого захоче і як довго се їй подобається. Одним словом, соціялісти хочуть увести скрізь „вільну любов“ або так зване „життя на віру“. Соціялістичний ватажок Бебель домагається і в подружу і за подружем цілковитого зрівнання обох полів та свободи розводів.

Бачимо отже, як то гарно в „теорії“ (т. зн. подумано) виглядає соціялістична рівність і рівноуправнення. Колиб так чоловік жив не на землі, а на місяци, і йому якийсь такий соціяліст Бебель оповідав про таке рівноуправнення жінки й чоловіка, то кождий мусів би радісно закликати: „Алеж направду ті соціялісти є справді чесні люди, а їх домагання зовсім справедливі!“

*) Продовження статті „Робітниче питання й Католицька Церква“.

В. К.

СТРІЛЕЦЬ ЙОСИФ

Це було в березні 189... р. Пополудні почався фен, а вечером скаженів уже з такою силою долиною, що найстарші люде не затямили такої бурі. Я саме покінчив роботу, як мене повідомили, що я сьогодні в ночі мушу йти до пожарної сторожі. Я, бачите, вже від кількох літ був членом пожарної сторожі.

В девятій годині почав я службу з другим членом сторожі. Служба була така, що ми мусили проходити вулицями нашого містечка й давати позір на все.

Ми так поділилися оба, що я мав іти південною частиною, а мій товариш північною. Минула була вже північ і ми мали ще обійти в останнє містечко, бо в першій годині мали змінити нас два інші сторожі. Із незменьшеною силою лютував фен, виривав тут і там черепи з покрівель і вивертав цілі дерева. Була це жахлива ніч. Коло пів до першої дійшов я саме до „Оленя“ й зараз потім переходив біля загороди Кирилового батька. Тутечки я нараз спинився, бо почув зівсім виразно спалятину. Не треба було й довго шукати, відкіля вона доходила, бо ледво підніс я очі в гору, побачив я, як із вікна в покрівлі дому та зі щілин у ній добувався дим. Коли я підійшов близше до будинку, почув зівсім виразно тихе тріскотіння там на горі. Не було сумніву, на піддаші горіло. Моя перша думка була зараз скочити до головних дверей дому та домовим дзвінком побудити мешканців дому, а потім сурмою збудити сусідів, що й було моїм обовязком і повинністю, як сторожа...

Старий стрілець замовк на хвилину та вплявив зір у даль.

Пане докторе, — говорив він потім дальше — в цих таких важних секундах, можу казати в секундах, бо все діялося рішучо не довше, підійшов до мене спокусник. Мій мозок, наслідком положення, що в ньому поставила мене доля случайно, працював горячково. Я думав собі так: Коли я тільки на пять хвилин здержуся від алярмування, тоді обістя Терпливців (таке було назвище Кирила) пропало. Пожар розгориться так, що його годі буде вгасити. Із обістям згорить може й великий склад дощок, що їх тут зложили щойно недавно. А дошки напевно не були обезпечені, а дім і прилежні будинки, як це тоді ще водилося й у найбагатших господарів, були обезпечені дуже низко від пожару. Я це знав. А за те кошти будови й ціни дерева були саме в цей час незвичайно високі. Я міркував собі так, що старий Терпливець через пожар потерпить велику шкоду й його син не буде тоді багатший від мене. І тоді я вже не муситиму боятися, що Оленка зза його гарної посілости вибере Кирила, а не мене. Все це уложилося в моїй голові куди скорше, як я це можу оповісти. І я піддався чортівському спокусникови, не думаючи нінрощо інше, тільки про користи для мене, що їх я щойно згадав. Я неначеб не замітив нізщо, пішов дальше, скрутив у завулок і віддалився на якої півсотні кроків від обістя Терпливців. Щойно тоді оглянувся я й побачив, як саме могутній сніп полумя вдирав із покрівлі Терпливців. А буря металася з ревом на це полумя й у кількох секундах горів і кидав іскрами такий огонь, якого я ще не бачив.

Правда, тепер підняв я сурму до уст і мої сигнали неслися жахливо в темряву. Та воно було вже запізно. Склалося

Але ми живемо на землі, не на місяци, й дуже добре знаємо чим є така „рівність“ і до чого вона веде. Бачимо, які то „щасливі“ жінки з отого рівноуправнення в соціялістичнім „раю“, на Україні і в Росії, де панують большевики — комуністи. Вистарчить прочитати книжечку „Жінка на Радянщині“,*) щоб пізнати те страшне пониження й упідлення жінки, до якого довели там „зрівнування“ соціялістів. А які наслідки того „зрівнування“ в родині? Міліони безпритульних дітей, „безбатьченків“, що немаючи своїх домів, поневіряються по ровах, каналах і улицях у нужді, холоді й голоді, обдерті та босі й живуть з розпусти, крадіжи й грабунку. Ті безпритульні, нещасні діти, позбавлені через соціялістів-большевиків своїх родин і рідних хат, стали такою язвою (нещастям) большевицької України й Росії, що самі комуністичні володарі, щоб боротися з тим лихом мусять їх підступно троїти ґазами немов шкідливих щурів.

Такі є правдиві наслідки соціялістичних „справедливих“ домагань зрівнати жінку з чоловіком. Але чи здоровий розум не говорить уже нам сам, що не може бути цілковитої рівности жінок і чоловіків і взагалі людей, коли зважимо, що істнують ріжниці полів, ріжниці віку між людьми, що є, були й завсіди будуть ріжні характери, потреби, прикмети, хиби в людей! Хібаж не ясно, що всі ті ріжниці й неоднаковости людей, спричинюють нерівности обставин життя-буття людей й ріжнородні наслідки в цілім положенню суспільнім ріжних одиниць?

Ми застановлялися дотепер над тими ріжницями поміж людьми, які виходять з основних природних прикмет людей. Ті ріжниці й нерівности поміж людьми істнують хочби в кождій родині. А як представляється справа „рівности“ поза родиною? Як впливають на людей ріжні чинники суспільні й громадянські? Чи вони ведуть, а зглядно чи вони моглиби допроваджувати, як сего хочуть соціялісти, до „зрівнування“ людей?

Пригляньмося, хоч дуже побіжно суспільній будові громадянства! Що бачимо? Скрізь примінена засада поділу праці. Одні люде є хліборобами, другі робітниками, инші й ще инші є ремісниками, купцями, вчителями, урядниками, вченими, інжинірами і т. д. і т. д. Ті всі люде мають ріжні успосіблення й зовсім відмінні бажання та обставини життя.

Отже як? Чи добре воно так, чи ні, чи справедливе воно, чи може повинно бути так, щоб усі люде були рівні, і щоб кождий був і хліборобом і урядником і ремісником і учителем? Чи учні мають ті самі права й обовязки, що учителі, чи хворі мають бути урівноправнені з лікарями? Чи не було воно і чи не буде завсіди так, що були й будуть хлібороби, купці, ремісники, промисловці й вчені? Чи люде тих ріжних професій (станів) можуть узагалі жити в тих самих обставинах життя-буття?

Отак представляється в дійсности справа нерівности поміж людьми. Папа Лев XIII. опрокидує нині науки соціялістів про можливість „зрівнання“ життєвих обставин поміж людьми і вказує зовсім відмінні шляхи полагодження справи „робітничого питання“. Бо „найліпше є брати людські справи з їх дійсного боку та заразом звідки инде шукати відповідного усмиряючого орудника —каже Папа Лев XIII.

Деж шукати виходу з істнуючого лиха? (Далі буде).

*) Видане в видавництві „Добра Книжка“ у Львові 1928. Ціна 50 сотиків.

Ширіть „Правду“!

Зі світа

Невдалий лет до Америки

Кермовий бальон Цепелін вибрався в другу подорож до Америки. Подорож ця почалася але по дорозі бальон стрінувся з такими сильними супротивними вітрами, що з ними важко було боротися. Наслідком сильної праці мотори стали псуватися. З шести моторів пять відмовило послуху і залишився тільки один, при помочі котрого командант бальона д-р Екенер вирішив вернути до Фрідріхсгафен. Але і це остаточно не вдалося і Цепелін мусів причалити у Франції на летунській площі в місцевості Кер Перрефе. Французька влада пішла д-рові Екенерові на руку, даючи йому військові відділи, щоби улекшити причалення. Причалення відбулося зовсім правильно і без найменшої шкоди.

Зменшення податків о один міліярд, але не в нас.

Французький державний бюджет на найблизчий рік передбачує зменшення державних податків о один міліярд франків.

Зігнило жито.

З Польщі приплило до Німеччини три кораблі, наповнені житом. Виявилося, що у всіх трьох кораблях жито підчас перевозу запарилося і цілковито змарнувалося. Шкоди величезні. Польські часописи повідомляють, що йде тут о жито з так званих державних збіжевих резерв, закуплене ще в осени. Як це правда, то держава понесла би велику шкоду.

Немилий гість.

Берлінська поліція видалила кореспондента московської ґазети „Правда“. Причина його видалення є ця, що цей

так, як виміркував собі, а радше ще й зівсім інакше. Сливе рівночасно почув я сурму товариша з іншого кінця містечка. І він завважав пожар. В короткому часі поприскакували люде до вікон у смертельній трівозі, а там із домів і вже стали бити в дзвони. Я чув крики й заклики, сигнали пожарної сторожі, що збиралася. А в усю цю метушню вмішувала буря з шумом свою могутню пісню. Вона вдаряла зі страшною силою, заводила, ревіла й свистіла, немов ціле пекло розгулялося. Я прошептав дріжучими губами: „Хай Бог милує нас!“ і побіг, від часу до часу у божевільному зворушенні сурмлячи, до дому з сикавками. Коли я біг туди, прийшла мені до голови страшна думка, так що аж мороз пішов мені поза шкіру. При цій бурі було зівсім неможливо, щоб огонь обмежився до обістя Терпливців, бо фен гнався всім містечком. У зависному засліпленні не думав я про такий наслідок, не думав про це, що сьогодні любував такий великий пожар, якого долина Рену не переживала може ще доси ніколи. І тепер удар за ударом втискалася в мою тямку свідомість наслідків мойого занедбання обовязку. Саме в напрямі вихру стояла гостинниця „під Оленем“, що була найблизче Терпливців. Я на хвилину мусив спертися на огорожу, так воно вразило мене. Ноги не мали вже сили вдержати мене. Та потім пішов я навпоперек левад до „Оленя“. Саме, як я перескочив знов огорожу та скочив на вулицю, почув я чийсь голос: „Олень“ теж горить уже. Хвилину пізніш скрутив я в найблизший кут вулиці та з божевільним криком відскочив назад.

Те, що я побачив, було страшне й іще сьогодні, по тільки літах, цей вид зівсім живий у мені. Увесь „Олень“ враз із стайнями й бічними будинками потопав від покрівлі, аж до долини в велитенському морі полумя й уже горіли по той бік вулиці й у гору вулиці три дальші доми.

„Під Оленем“, це бачив я виразно, не було вже що ратувати, там усе пропало. Тепер пройшла найстрашніша ніч у мойому життю. Діти репетували, худоба ревіла, випущені коні чвалували вулицями, з жахом утікали мешканці домів, що були в лінії бурі та в поспіху старалися врятувати що вартніше й забрати зі собою. А в усе це врізувалися пророзливі сигнали огневої сторожі та жалісні звуки дзвонів, що взивали всю околицю на поміч. До цього ще шаління й виття бурі, що нівечила всі зусилля людей і поривала в гору та розносила горючі ґонти з покрівель, а то й цілі кусні дерева й так розширювала пожар на дальші загороди. По якій півгодині горіло вже дванацять господарів. Скорими чергами прибували тепер огневі сторожі з околичних місцевостей, щоб дати поміч важко досвідченим ближнім, припинити скаженіючий пожар та врятувати, що ще було до врятування. Правда, води було доволі під руками, та тільки цій обставині, що буря нагло послабла, було до завдячення, що над ранком вдалося опанувати пожар. Як розвиднілося, стояв ряд домів цілої вулиці в згарищах та в румовищах. Люде, що їх доми захопили пожар у більшій части вспіли вратувати тільки власне життя, так бистро поширився огонь..

(Кінець буде.)

Присилайте передплату!

кореспондент посилав до Москви брехливі справоздання з першотравневих подій у Берліні.

Дешевий опал.

На острові Ісляндії находиться багато таких вульканів, з яких витікає постійно гаряча вода. Тамошним мешканцям прийшло на думку, використати сю воду. Вони почали спроваджувати її до хат і нею огрівають собі мешкання. В той спосіб опал їх ніщо не коштує.

Зі всіх боків біда Троцькому.

Німецька преса доносить, що представник радянського посольства в Туреччині повідомив Троцького, що наколи він не заперестане виступати проти Рад. Союзу, то радянський уряд зажадає від турецького уряду, щоби видалив Троцького з Туреччини. Як відомо, ніяка держава не хоче приняти до себе Троцького, тож ця заява є для нього дуже неприємна.

Похід проти комунізму.

Британські жовніри в Канаді, що брали участь у світовій війні, а тепер звязались в так званий „Леґіон британійської держави“, переслали недавно до Оттави, до канадійського уряду рішуче домагання, щоб сей уряд негайно прогнав з границь Канади большевиків за це, що вони зраджують її і бунтують проти неї не лиш свіжо приїзджаючих еміґрантів, але й весь нарід, а передусім малих дітий.

Дніпро вилив.

Під Києвом виступив Дніпро з берегів та залляв низько положену частину міста й кілька дооколичних сіл.

Німецько-польські торговельні переговори.

Німецький пів офіційний комунікат заповідає, що німецько-польські переговори почнуться наново 27-го або 28-го травня. Як відомо, переговори ці ведуться кілька літ і вже не раз їх переривано.

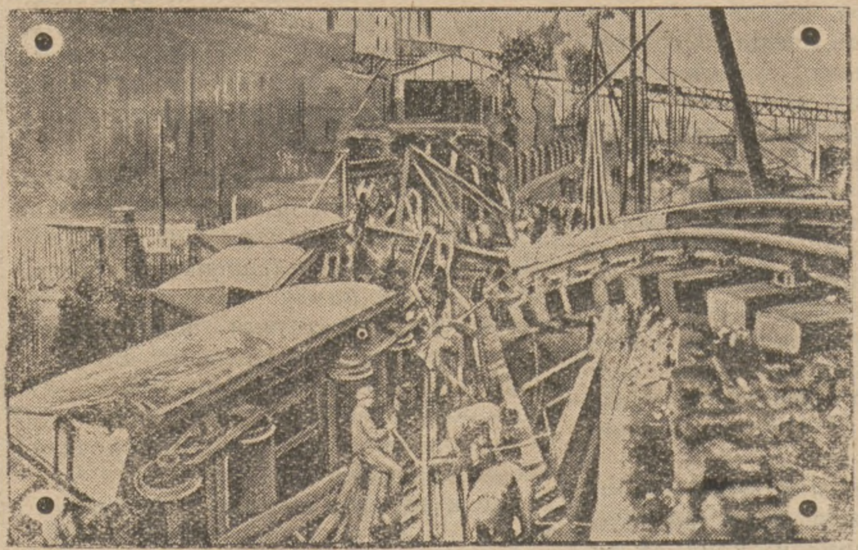
Конець польсько-французької приязни?

Німецькі часописи повідомляють про погіршення відносин між Францією й Польщею. Зачалося це вже давніше з ріжних причин. А тепер мала статися нова подія. Французькі парляментарії заповіли свій приїзд до Польщі, аби в той спосіб відвдячитися польським парляментарям, що перед пару літами гостили у Франції. Але польське посольство повідомило Францію, що їх приїзд до Польщі в теперішний час не дуже то бажаний. Це мало викликати дуже погане враження серед французьких парляментаріїв, тим більше, що в той сам час сенатор князь Любомірскі виїхав до Парижа та вже обговорював з Французами цілу програму поїздки.

Італійсько-мадярсько-болгарський союз.

Білгородська Правда доносить, що мадярський посол у Софії устроїв бенкет в честь перебуваючого там б. австрійського князя Франца Йосифа Фердинанда Габсбурґа. В цьому бенкеті взяли участь теж високі болгарські достойники. В звязку з поїздкою князя Фердинанда в політичних кругах Болгарії ходять поголоски про заключення союзу між Італією, Мадярщиною та Болгарією. І саме кн. Фердинанд має посередничити в цьому ділі.

——o——

Завалився залізничий міст

На области копальні вугля коло Льобштадт у Саксонії завалився залізничий міст, наслідком чого кілька ваґонів упало в пропасть. В часі катастрофи кілька осіб понесло смерть, а много є ранених.

К. К. 15

Св. Апостол Павло

Поволи йшли й наші подорожні, бо спека не давала йти скоро. Перед ними біліли святині грецьких богів із статуями й мальовилами славних мистців. Навіть над морем у пристані була святиня богині Афродити. Були там і корабельні варстати. Стояли на круглих бервенах невикінчені ще судна, та людей біля суден не було. І їх відігнала полуднева жара від праці.

У пристані колисалося на филях кілька кораблів, готових до відпливу.

Коли вже Павло з товаришами опинилися у пристані, став він розпитувати, який корабель плине до Істму. За годину відпливав туди один у надморське місто на Істмі Кенхреї.

— Із Кенхреї підемо в Коринт — каже Павло. — Там зайдемо до Аквили, що родом Понтянин. Це мій знайомий ще з Риму.

За годину відплив корабель, мав попутній вітер і нісся бистро Саронським заливом попри острів Саламіну та попри поменьші острови до східнього побережа вузкої шийки, Істму.

Із Кинхреї пішов Павло з товаришами пішки в напрямі Коринту. Хоч це було ще рано, сонце жарило таки добре й наші подорожні йшли поволи. Обобіч шляху були ріжні надгробні памятники. Здалека видніли високі мури Коринту, а ліворуч від нього, на горі, білів Акрокоринт. Перед самим містом ріс чималий кипарисовий гай.

— Тут спочинемо трохи — сказав Павло.

— А вжеж, що треба спочати, жара така сьогодні — сказав Лука.

Посідали під деревами й покріплялися, чим хто мав. Коли спочали й покріпилися трохи, пішли дальше. Обаболи шляху були гарні домики, що потопали в землі.

— Це передмістя Кроніон — пояснив один, що знав добре Коринт — дільниця коринтських аристократів. Тут ось храм грецької богині Чорної Афродити, а тамечки, де на могилі вироблена львиця, що держить у лабах барана, кажуть, похоронена Ляіса. Вона була дуже гарна й була родом із Ікарів, міста на Сицилії. Ще дитиною Атенці взяли її в полон, а потім продали в Коринт.

На це засміявся Лука:

— Її могилу показують і в Тесалії, значить, вона похоронена в двох могилах.

Так розмовляючи ввійшли вкінці в міські ворота й вскорі й на агору (ринок). Тут побачили багато ріжних статуй грецьких богів і заслужених мужів. Деякі з цих статуй були з мармора, інші з дерева, а руки й ноги в долині марморні.

— Отся святиня це святиня богині Щастя — говорив цей, що знав добре Коринт — статуя богині вся з пароського мармора.

— А довкола бачу повно статуй інших поганських божків — замітив Павло, що з огірченням глядів на це все.

— Так тут святилище всіх богів, пантеон їх — пояснив перший.

— І можуть люде бути такі темні, щоб вірити в богів, що їх самі собі зробили — обурювався Павло.

Довше спинилися біля статуї бога моря Посейдона, що стояв на дельфині, який викидав із рота воду. Посередині ринку була велика мідяна статуя Атени на високій підставі, що на ній були голорізби девяти Муз.

Подорожні спинювалися, щоб приглядатися статуям, та Павло, що йому немило було глядіти на всіх цих поганських божків, наглив, щоб іти дальше:

— Ходіть, ходіть! Що вас так цікавлять ці поганські ідоли.

— Нас не ідоли цікавлять — боронився Лука — а мистецька робота. Цеж робота славних грецьких мистців. Ось бачите цього Апольона Клярійського різьбив славний різбар із Китери Гермоґен, тільки приглянетеся йому...

— Ходіть, ходіть, іншим разом приглянетеся — наглив Павло. — Будете мати час, бож ми в Коринті забаримося довше...

Дещо з життя учительства
під большевицькою владою.

На совітській Україні є нині, після урядових большевицьких списів 64 тисячі учителів. З них 18 тисяч стало вчителями вже за большевицької влади, а лише 15 тисяч із них покінчило науку в большевицьких педаґоґічних інститутах та „технікум“-ах. Так, що більшість учителів одержало виховання в передреволюційних, небольшевицьких учительських семинаріях, ґімназіях та инших школах. Харківський уряд знаючи, яке значіння має вчитель на селі, безупинно видумує всякі способи, щоби зробити учительство слухняним собі знаряддям до опанування українського села та кріпкого вдержання його в большевицькім дусі. Та всі ці заходи лишалися на папері. Учительська маса витримувала повінь наказів та обіжників большевицької влади, відпекуючись від ролі провідників впливу комуністичної партії та повнення обовязків, які не входять в круг виховуючої діяльности. Бачучи, що вчительство „упорствує“, видумали у Харкові инший спосіб осягти свою мету. Тому наказали перевести шкільний перепис, причому звертали увагу відповідних чинників на вияснення соціяльного походження кожного вчителя, його відношення до церкви, його світогляду то-що, а при тім поручали також ці самі відомости збирати й що-до родини вчителя. На підставі зібраного матеріялу, гадали большевики, можна буде розпізнати, — хто серед учителів їм — ворожий, хто — байдужий, а хто — прихильний, розбити всю масу вчительства на відповідні ґрупи й почати потім трактувати кожну з них по заслугах. На першу катеґорію мали-б посипатись ріжні кари, аж до вислання за межі України (як „злісний елемент“); другу катеґорію малося-б „спонукати“ до виявлення прихильного відношення до большевиків; третя катеґорія мала-б служити наглядним прикладом того, як большевицька влада вміє оцінити вірну та самовіддану службу, призначивши для того фонди для роздавання нагород, зарезервувавши для таких учителів місця для відпочинку то-що. Та висліди перепису й перевірки благонадійности вчительства розбили цей так добре складений плян, бо-ж виявилось, що вся маса вчительства і що-до свого соціяльного походження, і що-до своїх переконань просто ворожа большевикам. Ці висновки подала вся большевицька преса на своїх сторінках. Вся вона однозгідно зазначила, що на цьому „фронті“ загрожує велика небезпека. „Школи буквально засмічені“, — пише „Пролетар“, а инші ґазети повторили це на ріжні лади. І почали наводити приклади. „У Харкові серед учителів 80 осіб — колишні білі офіцери і це під самим оком ДПУ. У Миколаєвській окрузі вчителів непевного соціяльного походження — 250 осіб. І, як зазначають большевики, нічого не робиться, щоб цього елементу позбутися. Коли-ж де й робиться, то по де-якому часі цей небажаний елемент знову вертається до школи. Так у Макіївці вчителювала колишня власниця ґімназії Кравцова. За протирадянську діяльність її звільнено, але вчительська спілка приняла її назад, ухваливши таку резолюцію: „визнати протирадянську діяльність Кравцової, але з роботи не звільняти“. Та не тільки в соціяльнім походженню вчительства ховається для большевиків загроза здійснення їх комунізуючих плянів; вона виявляється й иншими сторонами. От хоч-би взяти протирелігійну пропаґанду; відколи большевики панують на Україні, видали вони цілі стоси наказів, розпоряджень та інструкцій, як цю роботу провадити. Були певні навіть, що вже така пропаґанда ведеться, хоч і не дає жадних результатів. А досліди виказали, що вчителі протирелігійної пропаґанди не роблять. Центр. Комітет комсомолу до цього додає, що 80 відс. учнів постять. Ці дані дають підставу большевикам до такої думки: „школа повинна випускати ідеольоґічно-виховану людину (розуміється, в комуністичнім дусі), а факти показують, що її спрямовується на непевний, ворожий (большевикам) шлях“. І це не тільки в сільських школах, але й навіть у Харкові. У тому-ж Харкові один суспільнознавець (викладає ріжні большевицькі теорії) доводив дітям: „Жовтнева (большевицька) революція відсунула нашу культуру на 300 років назад, а тому є єдиний вихід — потрібна культурна революція“. В одній школі на Харківщині дітям пояснювали, що дрібний буржуй це той, хто дістає до 150 карб. платні на місяць, а великий — хто одержує більше. Як відомо, всі большевицькі „відповідальні“ робітники дістають по 200 карб. платні. Суспільнознавець Чорнобильського району ще більше унаглядніює цю теорію й каже, що буржуй це той, хто має великий живіт і для прикладу вказує на місцевого партійця з оттаким животом. Там-же другий суспільнознавець підчас маневрів червоної армії лякав піонерів (кандидатів до комсомолу): „поздіймайте червоні краватки, бо через місяць вас ними

Пішли. Подалися в жидівську дільницю.

Там допитувалися за домом Аквіли з Понту.

Аквіла й його жінка Пріскила вельми зраділи, коли побачили в своїх порогах Павла з товаришами. Вони що з молоду зналися. Оба разом училися ремесла робити намети.

— Дуже тішуся, що ти прийшов — говорив Аквіла й додав напів жартом, напів поважно — поможеш мені робити намети, бо маю роботи багато.

— Добре — каже Павло — не буду дармо хліба їсти.

Павло взявся розпитувати, чи багато тепер у Коринті Жидів...

— Є, є багато. Було наших уже тут чимало до мойого приїзду. Та як цісар Клявдій казав усім Жидам вийти з Риму, то нас тут більше прибуло...

Прискила зараз метнулася готовити гостям обід.

— Не шкодуйтеся дуже на нас — каже Павло — ми не перебірчиві. Що щодня самі їсьте, то й нам буде добре.

— Ні, вже вибачайте — каже Прискила. — Такі рідкі гості, тай такі любі! Потім уже так, а перший день таки не ялось принимати якнебудь...

По обіді пішов Павло з обома товаришами на спочинок.

По вечері знов завелася розмова.

— Маєш тут доволі заробітку? — спитав Павло в Аквіли.

— Є, славити Бога! Коринт торговельне місто. Купці сливе з усієї держави зїздяться тут, то є заробіток добрий, — каже Аквіла й додав: — Заробиш і ти, Павле, тут доволі.

— Мені багато не треба, аби на життя стало мені тай моїм товаришам.

— Знаю я це — каже Аквіла. — Ти ловець не земських скарбів, а скарбиш душі людські для Христа, для царства божого.

Павло зітхнув:

— Так, брате, бажав би в першу чергу ввесь наш нарід зєднати для Христового Царства, бо люблю я мій нарід рідний, люблю й дорожу його долею, хоч він і переслідує мене, хоч верховоди наші цькують на мене й своїх і чужих.

— А я нераз як дивлюся на наш нарід, на його діла й поведінку, нераз приходить мені на думку, що це не можливе, щоб ми були вибраним народом — каже сумно Аквіла.

— Брате, нема вже вибраного народу. Ми були вибраним народом, поки не явився Христос і своїми муками й кровю своєю не спас всіх людей. Тепер усі народи рівні, усім доступне Царство Боже, всі люде на землі брати й сестри собі, коли тільки приймуть правдиву віру, увирують у Христа. Так воно, брате Аквіло, та всеж таки любов до свойого рідного свята. Наказує Бог любити й почитати батька й неньку, щоб добре було нам на землі. А чиж наша рідна земля не мати нам, чиж всі в нашому народі не брати й сестри нам. Тож любов всіх людей, не вирве з серця цеї святої любови до рідної країни й до рідного народу.

— Твоя правда, друже, бож і Господь наш Ісус Христос плакав над недолею Єрусалиму, що бачив її в будучині.

На другий день вже забрався Павло враз із Аквілою та з його помічниками пильно до роботи.

— Ну, ну —хвалив Аквіла — ти бачу мистець у наметарстві.

— Вонобֹ ще краще йшло — каже Павло — колиб я робив безперериво. А то я роблю тільки тоді, коли є в мене вільний час та коли треба грошей на прожиток.

Товариш Павла, Лука, сидів із боку тай щось пильно писав на папирусі.

— А що ти, Луко, так пильно пишеш? — спитав Павло, який щойно тепер завважив це.

Лука перестав писати й звернувся до Павла:

— Списую нашу подорож. Думаю, колись придасться.

(Дальше буде)

——о——

повісять на деревах". В Одесі один суспільнознавець, виходячи з кляси після лекції, сказав „щоб я так жив, як вірю в те, що я викладаю". Місцеві большевицькі орґанізації, виконуючи накази партії, стараються впливати на вчителів, щоб вони завели по школах політичне (себто, комуністичне) виховання, на що дістають відповідь: „ще треба подумати, яке політичне виховання заводити і давайте про це спитаємо батьків". Певні того, що батьки будуть проти большевицького політичного виховання. Та й не тільки батьки проти такого виховання; проти нього й орґани комісаріяту освіти на місцях. Сталінська округова ОНО так розуміє клясове виховання, подаючи це в інструкціях учителям: „не читайте нудних лекцій „про радянське будівництво", бо фактично ріжниця між радянською та старою школою тільки в заміні одної дисціпліни на иншу". І мимо того, що школа далека від того, щоб виховувати дітий у большевицькому дусі, підтримує її й від ріжних замахів з боку центру обороняє не тільки селянство, яке до большевиків є, було й буде неприхильне, але й робітництво й коли трапиться якому вчителеви чи вчительці за протирадянську роботу бути звільненим, то й воно не тільки пише, куди треба, щоб повернути звільнених до школи, але й делеґації в цій справі посилає до Харкова. Коли школа при заводі Марті відмовилась привитати партійний округовий зїзд, бо школа, мовляв, непартійна, за що учительку звільнено з посади, то робітники заступилися за неї й вислали делеґацію до Харкова. У Переяславському районі свято Шевченка відбулося по школах урочисто при діяльній співучасти вчительства, а підчас днів Леніна виклад поручили чабанові і жадний з учителів на ці обходи не прийшов. На донесення комуністів районова влада не вважала за потрібне відповідати, бо не хотіла дратувати ані вчителів, ані селян. Буває також, що шкільна адміністрація, виконуючи дослівно накази про „клясове виховання", ділить учнів на дві катеґорії: заможних — до основних ґруп з ліпшими вчителями, а дітей робітників — до рівнорядних ґруп з учителями-практикантами. На погрози з комісаріяту освіти дається відповідь, що це зроблено на підставі такого припоручення.

Прикладів того, як відходить школа на Україні з-під впливу большевиків, можна наводити без кінця. Всі вони показують, що вчительство ніколи не піде за большевицьким проводом. Навіть ті одиниці з нього, які відважилися заявити себе большевиками, признаються, що коли-б вони виконували всі партійні та урядові накази, то не змогли-б і одного дня втриматися на селі. І без того дістають вони на письмі погрози за коли-неколи виявлену симпатію до большевиків. Часами виявлена приналежність учителя до партії змушує його кидати школу й, рятуючи своє життя, тікати до міста, щоб згодом дістати місце в якійсь далекій школі, де про його партійність нічого не знають.

Пізнавши, що проломити єдиний протибольшевицький фронт учительства не мають вони сили, большевики виявляють свою злобу, ненависть до них в погрозах та лайках, не відважуючись на переслідування. На Україні відчувається й без того брак учителів, — недостача сягає 7 тис.; тому коли почати переслідування, то може так статися, що школи опиняться цілком без учительства, що привело-б до провалу цілого шкільно-освітнього пляну.

ДОПИСИ

ДЕЛЯТИН. (Чайний Вечер). Дня 20. марта відбувся Чайний Вечер в Делятині. Члени Християнської Орґанізації" пращали на ньому Всч. О. Метрипулу і подякували за його щиру прихильність і труд для парохіян і Християнської Орґанізації. Бо дійсно можна признати Всч. Отцю Метрипулі, що не жалуючи свого здоровля заохотив своєю гарною проповідею в церкві братство і Сестриць, щоби пішли колядувати на нову церков, а сам Отець Метрипула взяв участь з хором, де заколядували 2.225 зл. На „Чайнім Вечері" о. М. мав гарну промову, скріпляючи в ній духа і сильну віру нашої Хр. Орґ. й заохочуючи, щоби як найбільше гуртоватися в члени і побудовати власний дім, бо тоді буде сила і воля. Відспівано Многоліттєвія. Пан Семен Чорний мав гарну промову і сказав, що нам треба також, щоби й інтелігенція взяла участь в нашій Християнській Орґанізації, не тільки простий народ, що єще підтримує і має сильну опору в релігії, бо вона одна нас єще піддержує. Всч. о. Сохацький забрав голос і сказав, що всіми силами помагати буде, але все залежить від членів Хр. Орґ., бо щож багато говорити, ліпше ділом доказати. Щойно тоді наша праця видасть хосен.

Вкінци всі члени подякували Екселенції Високопреосвященому Епископови Григоріеви, що дали Христ. Орґанізації домівку, де може вона сходитися.

Відспівано многоліттєвія Достойному Добродієви за так дорогоцінний дарунок, бо якби не хата, не булоби і Хр. Орґ. в Делятині.

Учасник.

——о——

Господарські поради

Правильне плекання телят.

Щоб телята як слід росли й розвивалися, треба очевидно добре дбати про них, давати їм відповідну поживу. Коли змалку телята не будемо правильно плекати, то пізніше відібється це на них. Через неправильне плекання молодника, нидіють і найкращі породи худоби, бо пізніше не дадуться направити занедбане з молодих літ. Звісно, в перших роках життя молода худоба має найбільший гін до росту. Тому саме в перших роках треба її плекати та годувати доцільно, щоб запевнити ріст і силу. Як перша пожива для теляти приходить само собою виключно молоко від корови. Воно має всі творива потрібні до відживлювання в легкостравному виді. Велике значіння має для новонародженого теляти для видалення кишкової смілки перше молоко по породі, молозиво. Дальше скількість молока зависить від ваги та від цього для якої цілі кормимо теля. Телички дістають 1/6—1/7 живої ваги в скількости молока, бички трохи більше. Щоб було мірило потрібного до кормлення незбираного й збираного молока подаємо отсі числа:

1 день: 1—$1^1/_2$ літри незбираного молока (молозива, колястри) в 4—5 данях через день.
2 день: 2—3 літри незбир. мол. в 4—5 данях.
3 день: 3—4 л. незбир. молока в 4—5 данях.
4 день: 4 літри незбир. молока в 3 д.
5 день: 5 л. незбир. мол. в 3 д.
6 день: 6 л. незбир. мол. в 3 д.
7 день: 7 л. незбир. мол. в 3 д.
2 тиждень: 7—8 літрів незбир. молока у 3 данях.
3 тиждень: 8—10 літрів незбир. молока у 3 данях.
4—6 тиж. 10 літрів незбир. молока у 3 данях.
7 тиж. 10—8 л. незбир. і 2 л. збираного молока.
8 тиж. 8—6 л. незбир. і 2—4 л. збир. м.
9 тиж. 6—4 л. незбир. 4—6 збир. м.
10 тиж. 4—2 л. незбир. і 6—8 л. збир. м.
11 тиж. 1 л. незбир. і 10 збир. м.
12 тиж. 1 л. незбир. 10—12 л. збир. м.

Дуже корисно давати збиране молоко ще тепле зараз від корови. Коли це не можливо, коли молоко віддається до молочарської спілки, де забирають сметанку, а молоко звертають уже холодне, тоді треба його переварити й аж тоді давати теляті. Більшим телятам добре теж давати маслянку та сироватку. Вже вчасно, так у третьому тижні треба давати теляті по трошки доброго сіна, щоб так завчасу теля привикало до цеї поживи. Коли вже даємо збиране молоко, що має мало товщу, то треба давати щось, що заступилоб незбиране молоко, найкраще розтертий овес, або льняний макух в рівних пайках. Скількість вівса й макуха зі зростом теляти треба поволи збільшувати. Коли теля має вже три місяці, треба разом макуха й розтертого вівса давати 1 кільоґрам.

Та з часом перестаємо давати й збиране молоко й заступаємо його водою. І тут треба повільного переходу, бо саме в цьому часі бувають найчастіші забурення в розвитку молодняка, бо звичайно дають вправді досить тяжчого, але за мало поживного корму. Звірята дістають тоді обвисле черево й кострубатий волос. Все треба мати на тямці, що тримісячне теля осягає на загал 30 відсотків всего свойого зросту, по півроці 44 відсотків, а по році 60 відсотків, а що йно в четвертому році повний зріст. Тому саме в першому році треба їм давати корм богатий у білок і товщ. До цього надається найкраще льняний макух. Само собою, що теличок треба годувати окроме, а окроме бичків, бо бички дозрівають полово вже коло року й важать тоді 9—10 цетнарів, а ялівки доходять до цього в $1^1/_2$, а то й у $1^3/_4$ року. Тому треба давати бичкам не більше, та кращий корм, щоб могли доцільно розви-

ватися. Та на жаль в дійсности часто дають цей самий харч і телицям і бичкам і потім стоять у стайни недорозвинені бички, що мають глибокі западини поза лопатками, довгі роги, плоскі ребра й гострі форми. Щодо пасовища то телята що родилися до Різдва можуть уже весною пастися без додачі іншої поживи, а пізнішим телятам треба ще додавати поживи відповідно до віку. Загалом про розвиток молодняка дає нам певні висновки важення. Тямити тут треба, що телиця, яка при народженні важила 40 кільограмів, важить по півроці коло 4 цетнари, коло ³/₄ р. 5.25 цетнара, а по році до 6.25 цетнара. Бичок, що при народженні важив 40 кільогр. важить по 3 місяцях 3 цетнари, по півроці 5.5 цетн., по ³/₄ р. 7.5 цетн., по році 9 цетнарів, а по 14 місяцях 10 цетнарів. Та це тільки при доцільному плеканню.

——х——

Данилка Сокири слово щире...

У неділю по полудні, вийшов я проходом з хати (бо часу не було в будні) нивку свою оглядати: ярина чи посходила? (Засіяв я ячмінь, жито). Чи озимина покрилась, де снігом була прибита й місцями повипрівала? Гречку сіяти ще маю, кукурудзи ще кавалок і фасолі трохи з краю посадити й тілько всього — не багато поля в мене, та що гарно коло нього ходжу (мов дитя пещене, так плекана моя нива) то і маю нагороду, дає нива гарні жнива, тай чистенького все плоду. Вже зелено так довкола, вже зелено тай цвітисто! А була земля ще гола перед Великоднем чисто! На очах в гору все гонить, розцвітається аж мило, кождий голову з нас клонить: „Чудна, дивна Божа Сило!“ Пригріває ясне сонце, всюди, всюди зазирає і найменше волоконце до життя вже призиває. Теплий дощик землю росить, благодать він також Божа, буде, люде, хліба досить, як Господь нам допоможе. Все радіє, молодіє і людина і худібка і ця птичка невеличка, навіть ця маліська, дрібка: комашечка, ба й травичка... Так то я собі думаю й на своє приходжу поле й станув на межі із краю: Ах, моя гірка недоле! Моє поле будяками й ріжним хабазям покрито. Тільки сплеснув я руками: „Яж засіяв ячмінь, жито чистісіньке та здорове, відкиж взявся тут бурян? Ба, є відповідь готова, бо сусідний, знайте лан і не виораний вміло й не засіяний як слід, жито визира несміло, а бурян такий у брід. Відтам осенею вітер буряну й мені наніс і тепер і в мене світить поле буряном, як ліс. Злість мене хапає крайна на сусіда і на все та недбалість незвичайне лихо і йому несе й ще і другим робить шкоду. Та що злість, тут до роботи! Як Бог завтра дасть погоду, вийду зрана тут полоти разом з жінкою й дітьми! Переполемо все поле за днів кілька усі ми й вичистимо так поволи. Так собі я укладаю наперед вже в голові, аж тут, відки я не знаю, поплили думки нові. Дивлюся я на бурян — тут лопух, а там будяк, непотрібів цілий лан, заглушили збіже так, що й дихнути нікуди! Я прирівнюю у-раз це до нашої біди, лиха нашого народу! Так влізливий той хабаз, так готовий все на шкоду наче більшовицький хлам і його прихвості теж, де не сієш вони там, їх нахабству нема меж! За чужі наймлені гроші, бо чужим потрібно так, сиплють нам слова хороші, мов червоний цвіт будяк! Обіцяють рай на землі, а готовлять пекло всім, як пани їх, ті на Кремлі, завалили рідний дім. Вони в кооперативу в читальні залазять враз, звісно хабазя влізливе! Їх полоти треба вчас! Всіх неробів: упіпістів, всіх сельробів, комуністів, соціялів, радикалів, що засмічують нам ниву і у пропасть ведуть нас, кличуть долю нещасливу — виполюймо поки час. Бож ви знаєте це люде, корінь як бурян запустить і як розростеся густо, то полоти тяжче буде. Тож полімо цей хабаз тай викидуймо зі сіл його із коршмами враз! Не пускаймо ні під стіл цього дрантя ми ніколи, а при спільнім труді й згоді кращої діждемось долі, розцвіте гаразд в народі! Цього нам усім бажу, це моя порада щира для народу в нашім краю — та кінчу вже ваш **Сокира.**

ПАМЯТНИК КОЛЮМБА

На побережу Еспанії збудовано недавно великий памятник Христофа Колюмба, який перший відкрив був Америку. На знимці бачимо цей памятник.

Жидівська нахабність

Вчасна весна. На дворі холодно. Вечером заїздить потяг на стацію провінціонального, східно-галицького містечка. Маса ріжноманітної публики, що зїхалась тут на ярмарок, кинулася до поїзду. Під ніч кождий хотів захопити найдогідніще місце, щоби міг відпочати, а то й передріматися.

До купе, що мало вісім місць всіло двох купців, один селянин, двох жандармів, якийсь панок — всі хрещені й один жид гандляр. Одно місце лишилося вільне. Та не так легко було його доглянути, бо всі сиділи ще зодягнені. Погоня за вільними місцями ще не устала. Але хто глянув до отсего купе, не доглянувши вільного місця йшов дальше.

Щераз отворилися двері. В дверях станув молодий жидок, около сімнайцять літ. На нім довгий, заболочений плащ. На голові оксамітний капелюх. Зпід капелюха звисали два довгі, грубі, закручені пайси. Чорний мох щойно покрив його бороду. В руках два пакунки. Виглядав на „шкільника“, що мав стати рабіном. За ним його слуга, чи товариш — старший жид, без заросту.

„Занято“, „занято“... скрикнули всі подорожні, що сиділи в купе в один голос. „Я згідний з панами“, відповів жидок по польськи і його погляд спочив на жидові, що сидів в купе. Порозумілися. Жид зробив зараз місце. Молодий рабін усів. Шепнув щось до уха свому сусідови-жидови. Той ще посунувся й усів і його товариш.

Поїзд стояв. З нудьги, чи з нетерпеливости виняв жандарм цигаретку, черкнув сірку і запалив. Клубок диму піднісся в гору й понад головами подорожних розтягнувся смугою. Подразнені запахом диму, зробили те саме в купе всі, з виїмком молодого рабіна і його товариша.

„Прошу панів, тут вагон для некурячих“, звернувся жидок в сторону жандарма, що перший закурив. Жандарм повів очима по стінах, доглянув напись і мовчки вийшов на коритар. За ним другий, третій... В купе лишився жидок-рабін зі своїм товаришом.

Почувшись свобідним, встав, умістив свої пакунки, роздягнувся, витягнувся, закинув поли зашмальцованого халату взад і вирівнав білі шнурки, що звисали зпід камізельки. Потім усів, скинув чобіт з одної ноги, вибрав собі найдогідніше місце і простягнувся з вдоволенням на цілій лавці.

Деякі курці вже зовсім не вернули до купе. Вернув панок і жандарми. Рабін підвівся і роззуту ногу закинув на другу. Жандарми сіли напроти. Брудна панчоха з великою дірою, з якої визирала чорна від бруду пята виповнила купе докучливим сопухом жидівського поту. Поїзд їхав. Туркотів свою одноманітну пісню і заколисував до сну. Один жандарм, зломаний сном, похилив голову на коліна, підпершися ліктями дрімав, носом майже дотикаючи брудної рабінової панчохи. Бачив се його товариш. Бачили й чули також прочі подорожні. Їхали і — мовчали, немов збараніли від жидівської нахабности.

Що таке всесвіт

Обявлення й наука.

Ось такий образ розвитку всесвіта малюють нам учені в своїх здогадах. Церква не противиться цим здогадам, бо вони не противляться Божому обявленню про сотворення світа. Учені кажуть: зорі повстали з мряковин. А спитаєте в них: „А відкіля взялися мряковини?“ то вони здвигнуть тільки раменами тай скажуть: „А це вже нам годі знати! Про повстання зір можемо здогадуватися, бо крізь наші дальновиди бачимо й мряковини й молоді зорі й старі вигаслі. Та відки мряковини, цього ніколи не будемо знати, навіть здогадуватися не можемо.“

Так скаже учений. Та здоровий наш розум каже: „Мусив же бути якийсь початок, мусив бути хтось, хто сотворив ці мряковини дав почин світови, завів лад у ньому. Наша віра дає нам на це відповідь: „Світ сотворив предвічний, всемогучий Бог!“

Про це як сотворив Бог світ говорить нам перша книга Мойсея. Кажеться там, що Бог сотворив увесь світ у шести днях. На це найбільше вдаряють недівчені безбожники. „Як кажуть міг Бог сотворити світ у шести днях, коли наука каже, що світ повставав міліони, а може й міліярди літ?“ Бідняги недівчені „учені“ забули, чи не хочуть знати, що коли говориться про сотворіння всесвітта, себто всіх зір, що їх ми бачимо й не бачимо, то не можна тут вживати міри часу важного тільки для землі. Кожна зоря на небі має свій час обороту й на кожній рік і місяць і день інакші: довші або коротші, як на землі. А міра часу для всего світа? Ось ми вже згадували, що й ученим на землі, що занимаються мірою віддалення зір від землі, не вистають наші земні міри й вони мірять на світляні дні, місяці та роки й мірять на міліярди, міліярди таких миль. Так також і кожен день сотворення світа міг трівати міліони, а то й міліярди літ. Важне тут не час, а це, що світ сотворив Бог з нічого словом „станься світе“. Так каже нам обявлення Боже в святому письмі. Цеж, що оповідають нам учені про це, як повстають зорі, це ми бачимо й на землі. Живі єства, (ростини, звірята та люде) родяться, живуть і вмирають. Однак, як повстала перша ростина, перший звір, перший чоловік, на це не дала й не дасть ніяка наука відповіди — дає відповідь тільки Боже обявлення.

І ще раз: хто вірить знає, хтож не вірить, не знає й не може знати.

——x——

Весела історія

з життя славного письменника.

Відомий на весь світ американський гуморист Марк Твен (властиве Самуїл Клемменс) запрошений був раз одним товариством в Чікаґо виголосити відчит в користь пропаґанди проти алькоголю. Твен — гарний промовець — згодився радо і в означенім часі та місці почав свій відчит. Та тільки він отворив уста і промовив перші слова, численно зібрана публика зареготалася сердечним сміхом. Твен, який і на думці не мав говорити щось смішного, перервав відчит і попросив слухачів поважним голосом, аби не сміялися. Та тут — новий реґіт. Тепер Твен почав уже хвилюватися та просто ганьбити слухачів — але щож? Чим гнівливійше він гукав, то слухачі аж клалися від сміху, думаючи очевидно, що весь його відчит та гнів і його обурення — се ніщо інше, тільки сміховини зложеної ним заздалегідь гумористичної програми. Колиж Твен вкінці гнівно крикнув: „З дурними не говорю!“ — одушевлені слухачі схопили його на руки і з тріюмфом винесли з салі.

НОВИНКИ

Несподіване подорожіння тютюну. Хто купував тютюн вівторок 21. травня, довідався немилої вістки, що тютюн подорожів на 20 до 30 відсотків. Тому, що не було попереднього повідомлення, приходило до спорів покупнів із купцями, тимбільше, що вони не могли виказатися ніякими цінниками.

Хмаролом у Дрогобиччині. 20. ц. м. вечером над селом Загоречко в Дрогобиччині перейшла буря, що спричинила хмаролом. Вода залила коло 50 морґів засіву, ушкодила сильно один дім і залила дороги й луки. Тоді саме вертав возом із поля 70 літний господар В. Михаловський і втопився. Тіло найшли.

Зударилося авто з трамваєвим возом. Оноді рано у Львові на вул. Баторія наїхало тягарове авто „Заведення чищення міста“ на трамваєвий віз. Поранило поліціянта Якова Кульчицького та 16 літнього учня Германа Кремера. Трамваєвий віз і авто ушкоджені.

Ще воєнні ґранати. В с. Небилові в Калущині пастушки найшли в землі ґранату. Взялися її розбирати, при чому ґраната вибухла. Важко поранило всіх, а саме Василя Данилишина літ 10, Івана Серединяка 12 літ, Василя Солончака 12 літ і Пилипа Пилипова 10 літ. В грізному стані відвезли їх у шпиталь. Данилишин вскорі помер.

Ще жертви. Казимир Шведа з Тернополя вул. Вертепна, знайшов пальник ґраната й поклав його в піч. Ґранат вибух і ранив парубчака в голову і в руки.

Випадок авта Пілсудского. З Вильна доносять про автомобілевий випадок Пілсудского. Пілсудскі, який від кількох днів перебував у Вильні, їхав рано автом до репрезентаційної палати. На розі вулиці Магдалини зударилося його авто з таксівкою. Таксівка ушкодилася, а авто Пілсудского поїхало далі.

Від Адміністрації „Правди“. В попередному числі „Правди“ подали ми, що конфіскату ч. 17 суд зніс і що ми вишлемо це число, по відібранні з поліції. На жаль поліція звернула тільки частину, а понад дві тисячі примірників пропало. Тож не всі Передплатники одержать це число й тому просимо його не реклямувати.

——x——

Нові книжки

Іванна Блажкевич: ПУШИСТИЙ КОРОЛЬ. Львів. Накладом Видавництва: „Світ Дитини“. 1929. Діточа Бібліотека. Книжечка 84. Стор. 80. 8°. Багато образків. — Це дуже пожиточна книжечка про плекання кріликів. Вона призначена для дітей, але і старшим буде пожиточна. Описано там, як будувати загороди для кріликів, чим годувати їх, як ходити коло кріликів, які породи кріликів найкраще надаються для нас, як виправляти крілячі шкірки, як приготовляти страви з крілячого мяса і т. п. Ще раз кажемо, дуже пожиточна книжечка. В наших важких часах можуть люде мати чималий хосен із плекання кріликів.

Оскар Уайльд. ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА. Переклав із англійської мови Михайло Лотоцький. Образки Віктора Цимбала. Видання друге. Львів. Накладом Видавництва „Світ Дитини“ 1929. Діточа Бібліотека кн. 1. Стор. 48. 8°.

Це дуже гарна книжечка для дітей. Про її вартість свідчить уже й це, що вона вийшла другим накладом.

Авенір Коломиєць. ТАРАСІВ ДЕНЬ. Сценка для діточого театру в 1 відслоні. Львів. Накладом Видавництва „Світ Дитини“ 1929. Діточа Бібліотека кн. 86. Стор. 20 8°. Ця сценка надається на діточі Шевченкові вистави.

КОРОТЕНЬКІ ГОСПОДАРСЬКІ РАДИ.

Німецькі господарські часописи подають такі коротенькі та розумні ради:

Сапайте (ґрасайте) й підгортайте збіже!

Сапання не тільки нищить все хабаззя, але також зменьшує випаровування води з землі!

Де треба, давайте під кожний кущик збіжа гною!

Дайте курам нагоду порпатися в піску з вапняним пилом!

Маслянка це знаменитий напиток для курят!

Пивниці (погреби), де були бараболі, вичистити й добре є тепер побілити їх.

В посуду підливайте овочеві дерева, коли вони цвитуть. **Д-н.**

——ф——

ОГОЛОШЕННЯ

Громадяни зі села Чпжикова п. Гаї к. Львова зложили на „Рідну Школу“ 36, зол., на політичних вязнів 32·12 зол., на інвалідів 1·22 зол., разом 80·34 зол.

Приєднуйте нових передплатників!

Відповідальний редактор Антін Лотоцький. В друкарні Сп. „Діло“, Львів, Ринок 10.